

KLAGANDE

Skatteverket

MOTPART

Johnny Engman, 19770402-0390

Ombud: Advokaterna Martin Nilsson, Mattias Göransson och
Niklas Hagbard samt jur. kand. Carl Hesslin

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 20 juni 2019
i mål nr 4771-16, 23216-16, 6257-17, 8052-17 och 6742-18,
se bilaga A

SAKEN

Inkomstbeskattning för beskattningsåren 2013–2015
Ersättning för kostnader

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten avslår Johnny Engmans yrkande om muntlig förhandling.
 2. Kammarrätten avslår Skatteverkets överklagande.
 3. Kammarrätten fastställer förvaltningsrättens beslut om sekretess.
 4. Kammarrätten beviljar Johnny Engman ersättning för kostnader i kammarrätten med 12 000 kr.
-

YRKANDEN M.M.

Skatteverket yrkar att förvaltningsrättens dom ska undanröjas, även avseende ersättning för kostnader, och att Skatteverkets omprövningsbeslut ska fastställas. Skatteverket hänvisar till det som förts fram tidigare och framhåller i huvudsak följande.

Bedömningen av Participating Loan Agreements (PLA) karaktär måste göras objektivt utifrån de skriftliga avtalens ordalydelse och förhållandena vid dess ingående. De aktuella avtalen ger inte stöd för att PLA:s skattemässigt ska behandlas som ett gemensamt vinstandelslån. Respektive PLA var kopplat till Initial Limited Partners (ILP) investering i ett specifikt portföljbolag och avkastningen var direkt kopplad till utfallet av investeringen i just detta portföljbolag. Detta framgår även uttryckligen av PLA, där det under punkten 2 anges att: "Profit or loss as the case may be shall mean the difference between the disposition value of the Co-investment and the acquisition value of the Co-investment". Vidare framgår av punkten 7 att "The Lender acknowledges and understands that any repayment and return on this Participating Loan is linked to the success of the Co-investment". Avkastningen på ett enskilt PLA påverkas inte av utfallet av investeringen i andra portföljbolag så länge som de externa investerarna får den avkastning som de har rätt till enligt Limited Partnership Agreement (LPA).

En grundläggande egenskap hos en delägar rätt är att det är delägarrätten som sådan som är bärare av de ekonomiska rättigheterna. I aktuellt fall är anställningen avgörande för avkastningen. Den som inte längre är anställd får inte teckna senare PLA och får eventuellt bara ut en kvotdel på de avtal som faktiskt har tecknats under anställningstiden (punkten 3 i Agreement). Aktuell avtalskonstruktion där PLA av samma slag kan ge olika avkastning enbart beroende på om innehavaren alltså är anställd inom NC-gruppen,

är en klar indikation på att erhållen carried interest utgör ersättning för en arbetsprestation.

Investeringen i Plastal kan ges som ett konkret exempel på att avkastningen på PLA är kopplat till en viss investering. När Plastalkoncernen försattes i konkurs under år 2009 blev detta PLA värdelöst, varför Johnny Engman yrkade avdrag för förlusten på den specifika investeringen vid 2010 års taxering. När en viss utdelning skedde under år 2017 reducerade Johnny Engman förlusten något. Johnny Engmans agerande visar att han vid ovan nämnda tidpunkter inte tycks ha haft synsättet att samtliga PLA tillsammans utgjorde ett vinstandelslån. I stället har Johnny Engman agerat som om utfallet på respektive PLA har varit direkt kopplat till avkastningen på ILP:s investering i det portföljbolag som PLA har avsett.

Johnny Engman bestrider överklagandet och anser i första hand att det ska avvisas och i andra hand att det ska avslås. Han ansöker även om ersättning för sina kostnader i kammarrätten med 30 000 kr och begär muntlig förhandling.

Som grund för att överklagandet ska avvisas anger Johnny Engman bl.a. att den handling som Skatteverket benämnt "Överklagande", saknade såväl yrkanden som grunder och att den därmed inte uppfyller de lagstadgade kraven på ett överklagande.

Johnny Engman hänvisar i övrigt till det som tidigare förts fram och tillägger i huvudsak följande.

Agreement utgör ett bindande åtagande att delta vid samtliga investeringar i fonden. Av LPA framgår att konceptet carried interest inte kan förstås med hänvisning till en enskild investering utan endast som ett begrepp som omfattar samtliga fondens investeringar. Räntan på varje PLA är alltså beroende av ILP:s totala vinst på samtliga investeringar.

Beräkningen av den carried interest som genereras av en viss investering är beroende av utfallet av fondens övriga investeringar. Detta framgår bl.a. av avsnitt 1 i Agreement som hänvisar till LPA, avsnitt 2 i PLA om definitionen av "Carried Interest" där hänvisning sker till LPA samt av Deed of Recapture.

PLA-innehavare kan i enlighet med Deed of Recapture bli återbetalningsskyldiga för viss del av erhållen carried interest. Detta innebär att utbetalning av carried interest kan komma att ske redan när ett tidigt projekt avslutas, men det handlar endast om när en utbetalning sker och ingenting om storleken på den totala carried interest som en PLA-innehavare slutligen har rätt till.

När en PLA-deltagare tecknar sig för PLA åtar sig deltagaren att teckna sig för en viss andel. PLA-deltagaren ska teckna sig för samma andel i samtliga PLA, oavsett om PLA-deltagaren är involverad vid investeringen i det i PLA angivna portföljbolaget eller inte. PLA-deltagaren har sedan en rätt till en viss andel av ILP:s totala resultat. Detta har varit parternas avsikt med de avtal som ingåtts. Avtalen har utformats och tillämpats på detta sätt. PLA är därför ett vinstandelslån.

Anledningen till att separata PLA givits ut är att ILP:s finansieringsbehov uppstår först i samband med ILP:s investeringar i fondens portföljbolag. Det saknas anledning för ILP att låna pengar från PLA-innehavare för att ha dessa på ett konto fram till dess att en investering i ett portföljbolag ska göras.

Johnny Engman åberopar bl.a. förhören som hölls med Joakim Karlsson, Morgan Olsson och Ulf Johansson under den muntliga förhandlingen i förvaltningsrätten.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Avvisning av överklagandet

Av utredningen framgår att Skatteverkets överklagande kom in till förvaltningsrätten den 19 augusti 2019, vilket var inom den föreskrivna överklagandetiden. Kammarrätten har därefter beviljat Skatteverket anstånd med att komplettera överklagandet. I Skatteverkets komplettering har yrkanden och grunder förts fram. Kammarrätten finner därför ingen anledning att avvisa Skatteverkets överklagande. Johnny Engmans yrkande i den delen ska alltså avslås.

Inkomstbeskattning

Frågan i målen är om den PLA-ersättning i form av carried interest som har betalats ut till Johnny Engman ska beskattas som inkomst av tjänst härrörande från arbetsinsatser eller – såsom förvaltningsrätten funnit – om han ska anses ha innehaft en sådan delägar rätt, i form av vinstandelsbevis, som avses i 57 kap 2 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229), IL, och som innebär att bestämmelserna i 57 kap. IL därmed är tillämpliga på utbetalningen.

Enligt 57 kap. 2 § IL ska utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar hos fysiska personer i viss omfattning tas upp i inkomstslaget tjänst i stället för i inkomstslaget kapital. Med andelar likställs därvid andra delägar rätter i eller avseende företag och med utdelning likställs ränta och annan inkomst på grund av innehav av sådana tillgångar. Vinstandelsbevis ska behandlas som delägar rätter oavsett i vilken valuta de getts ut.

Kammarrätten konstaterar att Skatteverket inte har ifrågasatt att de avtal som är aktuella har tillämpats på det sätt som har beskrivits i förhör vid förvaltningsrättens muntliga förhandling, dvs. att Agreement och PLA

utgjort ett åtagande att låna ut medel till ILP i anslutning till fondens samtliga investeringar under dess livstid. Kammarrätten har inte heller anledning att ifrågasätta detta. Vid bedömningen av vad som har avtalats mellan parterna anser kammarrätten att betydande vikt bör läggas vid detta. Endast om de skriftliga avtalens lydelse klart anger något annat bör det i stället läggas till grund för bedömningen av avtalens innebörd.

Kammarrätten anser att de olika skriftliga avtalens enskilda och samlade lydelse i flera avseenden talar för att PLA-ersättningen varit beroende av fondens resultat på aggregerad nivå, dvs. av ILP:s vinst, och inte av resultaten för de enskilda investeringarna i portföljbolagen. Särskild betydelse har, vilket även förvaltningsrätten kommit fram till, vinstfördelningsreglerna i LPA och återbetalningsskyldigheten enligt Deed of Recapture i de fall externa investerare inte har fått vissa kostnader för fondens verksamhet täckta. Även definitionen av carried interest i LPA talar för att PLA-ersättningen har varit beroende av fondens resultat på aggregerad nivå.

Andra omständigheter, såsom att det har upprättats separata PLA för varje portföljbolag och att utbetalning skett i anslutning till försäljning av respektive portföljbolag, talar däremot för att den ersättning som betalats ut har varit kopplad direkt till avkastningen av investeringen i det specifika portföljbolaget.

Sammantaget anser kammarrätten att avtalen inte ger något klart och entydigt stöd för vare sig Johnny Engmans eller Skatteverkets tolkning. Kammarrätten finner emellertid att avtalstexterna inte strider mot avsikten med och tillämpningen av avtalen, så som detta har beskrivits i parts- och vittnesförhör. Det finns därför inte anledning för kammarrätten att göra någon annan bedömning än den som förvaltningsrätten gjort i frågan om PLA-ersättningen har varit beroende av fondens resultat på aggregerad nivå, dvs. av ILP:s vinst.

Kammarrätten instämmer vidare i förvaltningsrättens bedömning att PLA-ersättningen därmed ska anses vara vinstandelsränta och att lånet utgör ett vinstandelslån, dvs. en sådan delägarrätt som omfattas av reglerna i 57 kap. IL.

Det Skatteverket har fört fram om att avtalet innebär ett villkor om fortsatt anställning eftersom PLA-innehavaren går miste om en eventuell framtida vinst vid avslutad anställning anser kammarrätten inte är av avgörande betydelse för frågan om PLA är ett vinstandelsbevis.

Med hänsyn till det anförda – och då kammarrätten även i övrigt instämmer i förvaltningsrättens bedömning – ska överklagandet avslås. Vid denna utgång saknas anledning att hålla muntlig förhandling.

Ersättning för ombudskostnader i kammarrätten

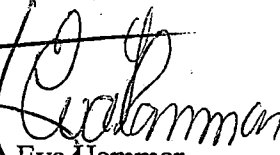
Skatteverkets överklagande har avslagits och Johnny Engman har rätt till skälig ersättning för sina ombudskostnader i kammarrätten.

Vid bedömningen av vad som är skälig ersättning kan konstateras att Skatteverket har skrivit ett förhållandevis kortfattat överklagande utan någon direkt ny argumentation. Johnny Engmans mål har handlagts tillsammans med andra mål med samma ombud. Inlagorna har varit gemensamma för samtliga mål och är till stora delar upprepningar av det som har förts fram hos Skatteverket och i förvaltningsrätten. Ett relativt omfattande arbete har även lagts ned på frågan om Skatteverkets överklagande ska avvisas. Med beaktande av detta anser kammarrätten att Johnny Engman är skäligen tillgodosedd med ersättning för kostnader i kammarrätten med 12 000 kr.

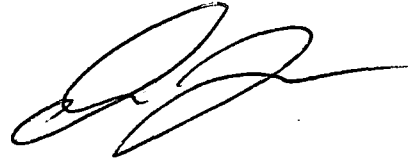
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 3).

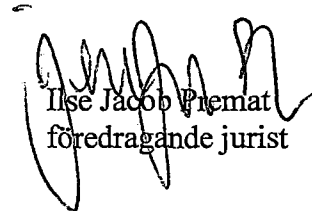
Peder Liljeqvist
lagman
ordförande

Eva Hammar
kammarrättsråd
referent

Anders Jonsson
kammarrättsråd

Ilse Jacob Premat
föredragande jurist

KLAGANDE

Kurt JOHNNY Matias Engman, 19770402-0390

Ombud: Advokaterna Martin Nilsson, Mattias Göransson,
Niklas Hagbard och Carl Beyer
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

MOTPART

Skatteverket
171 94 Solna

ÖVERKLAGADE BESLUT

Skatteverkets beslut 2015-12-02, 2016-07-18, 2016-11-24, 2017-02-09 och
2017-11-10, se bilaga 1–3 (Skatteverkets ersättningsbeslut har utelämnats)

SAKEN

Inkomstbeskattning beskattningsår 2013–2015
Ersättning för kostnader

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandena och upphäver Skatteverkets
beslut att för beskattningsår 2013–2015 beskatta Johnny Engman i
inkomstslaget tjänst för inkomster som erhållits på grund av innehav av
Participating Loan Agreement, samt förklarar att Johnny Engman i stället
ska beskattas för dessa inkomster enligt 57 kap. inkomstskattelagen
(1999:1229). Det ankommer på Skatteverket att vidta de åtgärder som följer
av denna dom.

Förvaltningsrätten bifaller delvis Johnny Engmans överklaganden av
Skatteverkets ersättningsbeslut och beviljar ersättning med sammanlagt
4 000 kr för kostnader i ärendena hos Skatteverket avseende beskattningsår
2013 och 2014.

Förvaltningsrätten beviljar Johnny Engman ersättning med 35 000 kr för kostnader i förvaltningsrätten.

Förvaltningsrätten förordnar att bestämmelserna om sekretess i 27 kap. 1 och 4 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämpliga även i fortsättningen för uppgifter som lagts fram vid den muntliga förhandlingen inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.

BAKGRUND

Johnny Engman har varit anställd i NC Advisory AB och har under beskattningsåren 2013–2015 erhållit s.k. carried interest till följd av innehav av Participating Loan Agreements (PLA). Skatteverket har genom omprövningsbeslut beslutat att beskatta erhållen carried interest i inkomstslaget tjänst för samtliga aktuella år. Skälen för Skatteverkets beslut framgår av bilaga 1–3.

Skatteverket har vidare beslutat att inte medge Johnny Engman ersättning för kostnader i ärendena hos verket för beskattningsåren 2013 och 2014.

YRKANDEN M.M.

Johnny Engman yrkar att Skatteverkets omprövningsbeslut ska upphävas och att den carried interest som han erhållit på grund av innehav av PLA ska beskattas enligt reglerna i 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), IL. Han yrkar även att han ska beviljas 4 000 kr i ersättning per år för kostnader i Skatteverkets ärenden för beskattningsåren 2013 och 2014 samt att han ska beviljas ersättning med 50 000 kr för kostnader i förvaltningsrätten.

Skatteverket anser att överklagandena och yrkandet om ersättning för kostnader i förvaltningsrätten ska avslås. För det fall förvaltningsrätten kommer fram till att Johnny Engmans inkomster av PLA ska beskattas enligt 57 kap. IL anser Skatteverket att det endast är den avkastning som benämns ”profit on shares” som ska beskattas med stöd av det kapitlet. Skatteverket överlämnar till förvaltningsrätten att bestämma vad som utgör skälig ersättning för det fall att Johnny Engmans överklaganden vinner bifall.

Förvaltningsrätten har den 25 april 2019 hållit muntlig förhandling inom stängda dörrar i målen. Vid förhandlingen har förhör hållits med Morgan Olsson och Joakim Karlsson samt vittnesförhör hållits med Ulf Johansson.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den huvudsakliga frågan i målen är om den carried interest som Johnny Engman fått på grund av innehav av PLA ska beskattas enbart i inkomstslaget tjänst eller om den ska beskattas enligt reglerna i 57 kap. IL. Förvaltningsrätten ska även ta ställning till om Johnny Engman har rätt till ersättning för kostnader i ärendena hos Skatteverket respektive i målen i domstolen.

Inkomstskatt

Utgångspunkter för domstolens prövning

Kammarrätten i Stockholm har vid två tidigare tillfällen tagit ställning till den PLA-ersättning som betalats till PLA-innehavare inom Nordic Capital. I en dom den 19 december 2013 (mål nr 8755–8764-12) uttalade kammarrätten att det var utrett att den carried interest som betalats till PLA-innehavare inte utgjorde ersättning för arbetsprestationer och att den inte heller kunde anses ha sin grund i deras anställning i bolaget. Denna ersättning bedömdes därför inte vara arbetsgivaravgiftspliktig för bolaget NC Advisory AB.

Frågan hur erhållen carried interest ska beskattas hos PLA-innehavarna har därefter prövats av kammarrätten genom ett antal domar den 27 april 2017 (mål nr 4579-16 m.fl.). Kammarrätten anförde då att avgörandet från 2013 till stor del hade varit beroende av den föreliggande bevisningen i de målen och att någon prövning av hur ersättningen skatterättsligt skulle klassificeras

hos mottagaren inte hade gjorts. Kammarrätten ansåg därför att avgörandet inte utgjorde hinder för att beskatta innehavarna i inkomstslaget tjänst. Vidare fann kammarrätten att PLA inte var en delägar rätt och att den carried interest som utbetalats till följd av PLA därför utgjorde ersättning för utfört arbete. Merparten av de fysiska personer som fått sådan carried interest beskattades därför i inkomstslaget tjänst. Några av personerna beskattades dock enligt 57 kap. IL eftersom de indirekt hade ägt andelar i det fåmansföretag som betalade ut carried interest på PLA.

Förvaltningsrätten noterar att kammarrättens avgöranden medfört att den carried interest som utbetalats på grund av PLA-innehav i viss utsträckning har bedömts olika. Av avgörandena från 2017 framgår dock att kammarrätten för de personer som beskattades i inkomstslaget tjänst fäste avgörande vikt vid om PLA skulle anses vara en delägar rätt. De faktiska omständigheterna och villkoren för de i frågavarande avtalen synes huvudsakligen vara desamma som vid kammarrättens senaste prövning. Det är emellertid fråga om andra beskattningsår. Förvaltningsrätten har även att göra sin bedömning utifrån det underlag och den bevisning som föreligger i de nu aktuella målen.

Tillämpliga bestämmelser

De bestämmelser som är aktuella vid beskattning i inkomstslaget tjänst framgår av Skatteverkets beslut. Vad gäller förutsättningarna för beskattning enligt 57 kap. IL är i huvudsak följande bestämmelser av betydelse.

Enligt 57 kap. 2 § IL ska utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar hos fysiska personer i viss omfattning tas upp i inkomstslaget tjänst i stället för i inkomstslaget kapital. Med andelar likställs därvid andra delägar rätt i eller avseende företaget och med utdelning likställs ränta och annan inkomst på grund av innehav av sådana tillgångar.

Av 48 kap. 2 § andra stycket IL följer vidare att bestämmelserna om delägar rättigheter även ska tillämpas på bl.a. vinstandelsbevis samt andra tillgångar med liknande konstruktion eller verkningssätt.

Enligt 57 kap. 4 § första stycket 1 IL är en andel i eller avseende ett fåmansföretag kvalificerad, om andelsägaren eller någon närstående under beskattningsåret eller något av de fem föregående beskattningsåren varit verksam i betydande omfattning i företaget.

Med ett vinstandelsbevis avses ett värdepapper som ger rätt till andel i ett vinstandelslån (prop. 2005/06:40 s. 74). Enligt 24 kap. 5 § IL, i den lydelse som domstolen har att tillämpa, är ett vinstandelslån ett lån med ränta som helt eller delvis är vinstandelsränta. Med vinstandelsränta avses ränta vars storlek helt eller delvis är beroende av det låntagande företags utdelning eller vinst.

Fondstrukturen och PLA-konstruktionen

Johnny Engman har varit verksam inom Nordic Capitals fondstruktur. Varje Nordic Capital-fond etableras genom att fondens grundare, s.k. Key Executives, bildar ett bolag som kallas Initial Limited Partner (ILP). ILP bildar i sin tur dotterbolaget General Partner (GP), som har i uppgift att förvalta fonden. Själva fonden konstitueras därefter genom avtalet Limited Partnership Agreement (LPA) som ingås av ILP, GP och de externa investerarna. ILP står bl.a. för finansieringen och genomförandet av fondens etablering men investerar även direkt i fonden. De bolag som fonden sedan förvärvar, förvaltar och därefter säljer kallas portföljbolag. Genom LPA har ILP avtalat med GP och de externa investerarna om bl.a. hur uppkomna vinster ska fördelas. De medel som ILP därigenom erhåller består i huvudsak av carried interest.

I samband med att den nu aktuella fonden etablerats har även vissa personer, bl.a. Johnny Engman, erbjudits att låna ut pengar till ILP i syfte att delta i investeringarna parallellt med fonden och därmed få del av uppkommen carried interest. De utlånade medlen har sedan använts för att delvis finansiera ILP:s investeringsåtaganden enligt LPA. Johnny Engman har av denna anledning tecknat olika avtal med ILP och GP enligt följande. Inledningsvis, i samband med att fonden sätts upp, har ett ramavtal tecknats benämnt Agreement samt ett avtal som benämns Deed of Recapture. Inför varje investering fonden gör i ett portföljbolag har därefter enskilda låneavtal tecknats som benämns PLA.

Samtliga avtal rörande respektive fonds PLA har inte getts in till förvaltningsrätten. Johnny Engman har dock anfört att villkoren i nu relevanta delar är desamma i samtliga avtal. Skatteverket har inte heller gjort gällande att de avtal som åberopats som exempel skulle skilja sig från övriga aktuella avtal på något sätt som är av betydelse för bedömningen. Domstolen anser därför att de åberopade avtalen kan läggas till grund för bedömningen av samtliga aktuella PLA.

Förvaltningsrättens bedömning

Som framgår ovan är den huvudsakliga frågan i målen om PLA är en sådan delägar rätt som omfattas av 57 kap. IL och om den ersättning som utbetalas därmed ska beskattas enligt dessa regler.

Kammarrätten har i avgörandena från april 2017 uttalat att PLA-ersättning utgör en del av den vinst som uppstår i de specifika portföljbolag där ILP investerat Johnny Engmans utlånade pengar och att ersättningen därför inte är ett vinstandelslån. Johnny Engman har dock gjort gällande att PLA reglerar ett vinstandelslån och därmed utgör en sådan delägar rätt som

omfattas av reglerna i 57 kap. IL. Han har därvid anfört att varje enskild investering i ett portföljbolag inte kan ses för sig utan att PLA utgör ett avtalspaket som avser ett investeringsåtagande för fondens samtliga investeringar och att PLA-ersättningen därför inte kan kopplas till ett visst portföljbolag utan är en del av fondens och därmed även ILP:s vinst på aggregerad nivå. Skatteverket har hänvisat till kammarrättens bedömning och fört fram att PLA inte utgör en sådan delägarrätt.

Förvaltningsrätten konstaterar att det inte har gjorts gällande annat än att Johnny Engman ingått samtliga avtal så som de beskrivs ovan och som han anser utgör den sammantagna PLA-konstruktionen, dvs. i huvudsak de tre avtal som benämns Agreement, PLA och Deed of Recapture. Även LPA har dock betydelse vid tillämpningen av dessa avtal.

Domstolen gör följande bedömning av avtalsstrukturen.

Agreement ger ILP rätt att, när bolaget finner det lämpligt, låna medel av PLA-innehavaren i utbyte mot att denne får del av den carried interest som ILP erhåller vid framgångsrika investeringar. Domstolen bedömer att Agreement visserligen inte i sig ger tydligt stöd för att långivaren är skyldig att låna ut pengar när ILP begär det. Av de förhör som hållits med Morgan Olsson och Joakim Karlsson vid den muntliga förhandlingen framgår dock att de som ingått Agreement i praktiken har uppfattat avtalet som bindande och ansett sig förpliktade att låna ut pengar när frågan väckts. Att syftet var att Agreement skulle innebära ett totalt åtagande att delta vid samtliga investeringar har även bekräftats genom vittnesförhøret med Ulf Johansson. Skatteverket har inte heller ifrågasatt att avtalen tillämpats på detta sätt.

Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att tillämpningen av Agreement ger stöd för att PLA utgjort ett åtagande att låna ut medel till ILP i anslutning till fondens samtliga investeringar. Åtagandet har inte

begränsats till specifika portföljbolag utan har istället avsett alla investeringar under fondens livstid. Att frågan om PLA utgjort ett fondövergripande åtagande inte har ställts på sin spets, eftersom de som lånat ut pengar såvitt framgår aldrig har vägrat göra det, saknar enligt domstolens mening betydelse i sammanhanget.

Själva utlåningen till ILP har därefter skett löpande i takt med att investeringar i portföljbolag genomförts. I samband därmed har vid varje investering tecknats de avtal som benämns PLA. Av varje PLA följer att Johnny Engman lånar ut ett visst belopp till ILP i syfte att investeras i ett visst projekt samt att Johnny Engman därtill får en rätt till en viss andel av den eventuella vinst, inklusive carried interest, som ILP gör med anledning av investeringen.

Av utredningen i målen har framkommit att utbetalning av fondens vinster, och därmed även carried interest, genomförts löpande i samband med att avyttring av respektive portföljbolag skett. Av vinstfördelningsreglerna i LPA framgår vidare att fondens vinster vid en framgångsrik investering inledningsvis ska fördelas så att de externa investerarna har rätt till samtliga medel fram till dess att de fått vissa kostnader täckta. Dessa kostnader är delvis knutna till den specifika investering som vinsten har sin grund i. Investerarna har dock även rätt att få ersättning bl.a. för faktiska kostnader avseende uteblivna eller misslyckade investeringar samt för uppskattade framtida förluster. Om en tidigare uppkommen investeringsvinst har varit otillräcklig för att täcka de kostnader som investerarna har rätt att få ersatta, kan investerarna även få ersättning för sådana tidigare kostnader vid en senare vinst. Det är först efter att investerarna fått de angivna kostnaderna täckta och en viss ränta har utgått på beloppen som ILP har rätt till vinstmedel, dvs. carried interest. Den carried interest som ILP därigenom erhållit har sedan till viss del slussats vidare till PLA-innehavarna.

Av Deed of Recapture framgår därtill att den som ingår avtalet kan bli skyldig att återbetala erhållen carried interest under vissa förhållanden. En förutsättning för att återbetalning ska kunna ske är att det vid fondens avslut visar sig att de externa investerarna inte har fått vissa angivna kostnader för fondens verksamhet täckta. Kostnaderna avser såväl genomförda som uteblivna investeringar.

Vid utbetalning av en eventuell vinst i samband med avyttring av ett visst portföljbolag tas således hänsyn till såväl fondens tidigare resultat som den beräknade framtida utvecklingen på kvarvarande portföljbolag. De utbetalningar av carried interest som genomförs under fondens livstid är därför, enligt förvaltningsrättens uppfattning, snarare att se som preliminära betalningar som är baserade på en beräkning av fondens sammanlagda utfall och som regleras slutligt när det sista portföljbolaget avyttras.

Enligt förvaltningsrättens bedömning innebär därför de aktuella vinstfördelningsreglerna samt villkoren i Deed of Recapture att det klart framgår att den ersättning som utbetalats med anledning av ett visst enskilt PLA varken utgjort en del i den vinst som uppstått i de specifika portföljbolag där ILP investerat Johnny Engmans utlånade pengar eller varit kopplad enbart till vinsten vid försäljningen av det aktuella portföljbolaget. Utredningen visar i stället att PLA-ersättningen varit beroende av fondens resultat på aggregerad nivå. Den omständigheten att utbetalning av carried interest till PLA-innehavarna skett i samband med att ett visst portföljbolag avyttrats påverkar inte denna bedömning.

Som angetts ovan är ett vinstandelslån ett lån där storleken på räntan helt eller delvis är beroende av det låntagande företags utdelning eller vinst. Den ersättning som utgått till Johnny Engman på grund av PLA-innehav har bestått av en del av den vinst som ILP gjort med anledning av

framgångsrika investeringar. Ersättningen har i huvudsak bestått av carried interest som ILP erhållit och därefter fördelat vidare till PLA-innehavarna.

Förvaltningsrätten har tidigare kommit fram till att PLA inneburit ett åtagande som avsett hela fonden och att storleken på PLA-ersättningen, oaktat att utbetalningarna skett i samband med avyttring av respektive portföljbolag, inte har varit knuten till en viss investering utan i stället varit beroende av resultatet för fonden i dess helhet och därmed även av ILP:s totala vinst. Av detta drar domstolen slutsatsen att PLA-ersättningens storlek i vart fall delvis varit beroende av fondens resultat, dvs. av ILP:s vinst. Det motsvarar vad som gäller för ett vinstandelslån och förvaltningsrätten anser därför att PLA-ersättningen ska anses vara vinstandelsränta och att lånet utgör ett vinstandelslån.

Skatteverket har fört fram att ILP haft andra intäkter utöver carried interest. Förvaltningsrätten anser därvid att denna omständighet inte i sig utesluter att PLA är ett vinstandelsbevis (jfr exempelvis Kammarrätten i Stockholms dom den 27 april 2017 i mål nr 366-16 och 503-16). Det huvudsakliga syftet med verksamheten i ILP får vidare anses ha varit att uppbära inkomster genom att investera i fonden. Av utredningen framgår inte heller annat än att carried interest och vidarefördelning av densamma har varit helt dominerande bland intäkter och utgifter för ILP. Det som Skatteverket fört fram medför därför inte att domstolen gör någon annan bedömning.

Skatteverket har även gjort gällande att det finns ett tak för storleken på den carried interest som utgår på grund av ett enskilt PLA-dokument, vilket medför att PLA inte ska anses vara vinstandelsbevis. Skatteverket har vidare anfört att den omständigheten att en viss del av den utbetalda ersättningen kan komma att återbetalas gör att det inte kan vara fråga om vinstandelslån.

Förvaltningsrätten anser att det avgörande i sammanhanget är om storleken på den carried interest som betalats ut till PLA-innehavarna har varierat beroende på fondens resultat och om storleken därmed även varit beroende av ILP:s vinst. Domstolen har kommit fram till att såväl de enskilda utbetalningarna som den sammanlagda PLA-ersättningen har varit beroende av fondens resultat i sin helhet. Förekomsten av en begränsning av hur mycket carried interest som betalas ut i samband med en avyttring av ett visst portföljbolag eller att en viss del senare kan komma att återbetalas beroende på fondens utveckling ändrar inte detta förhållande. Under den muntliga förhandlingen har det därtill framhållits att storleken på carried interest i samband med att fonden stängs även kan variera uppåt, beroende på den avslutande investeringens utfall i förhållande till tidigare preliminära bedömningar av utfallet. Det som Skatteverket fört fram i detta avseende föranleder alltså inte heller någon annan bedömning.

Sammanfattningsvis kommer förvaltningsrätten till slutsatsen att de aktuella avtalen reglerar olika aspekter av PLA och därför bör ses tillsammans som en helhet samt att PLA-konstruktionen inte varit begränsad till att omfatta enskilda portföljbolag utan att den istället ska ses som ett åtagande för hela fonden och dess samtliga investeringar. Hur stor ersättning som utbetalats har, både när det gäller de enskilda utbetalningarna och den sammanlagda ersättningen, varit beroende av fondens samlade resultat och även varit en del av ILP:s vinst. PLA reglerar följaktligen ett vinstandelslån och är således ett vinstandelsbevis. Enligt domstolens mening står det därmed klart att PLA är en sådan delägar rätt som omfattas av reglerna i 57 kap. IL.

Parterna är i övrigt överens om att Johnny Engman har varit verksam i betydande omfattning i ILP och att ILP är att se som fåmansföretag vid tillämpningen av 57 kap. IL. Det har i målet inte framkommit något som ger anledning för domstolen att göra någon annan bedömning i dessa delar. Eftersom PLA utgör delägar rätt i ILP är den ersättning som Johnny Engman

erhållit med anledning av PLA-innehav att likställa med utdelningar på kvalificerade andelar. Ersättningen ska därför beskattas i enlighet med reglerna i 57 kap. IL.

Skatteverket har fört fram att den verkliga innebörden är att Johnny Engmans inkomster på grund av PLA-innehav inte utgör vinstandelsränta utan att inkomsterna ska ses som ersättning för arbetsprestationer och att det därför saknas förutsättningar för beskattning enligt 57 kap. IL. För det fall att Johnny Engmans inkomster av PLA-innehav ska beskattas med stöd av det kapitlet har verket vidare yrkat att endast den del som benämns "profit on shares" ska omfattas av sådan beskattning och att den carried interest som har utgått alltså i stället ska beskattas som inkomst av tjänst.

Förvaltningsrätten konstaterar att 57 kap. IL omfattar samtliga inkomster som erhålls på grund av innehav av delägar rätt. Ett syfte med 57 kap. IL är vidare att motverka att ersättning för utfört arbete tas ut som kapitalinkomster och därmed beskattas lägre (jfr exempelvis prop. 2005/06:40 s. 35 f.). Det finns alltså ett tillämpligt regelsystem som reglerar precis de förhållanden som Skatteverket hänvisat till. Enligt domstolens mening saknas därför utrymme för att med hänsyn till verklig innebörd beskatta Johnny Engmans inkomster från PLA på något annat sätt än enligt 57 kap. IL. Av samma anledning saknas det även stöd för att undanta en viss del av de inkomster som Johnny Engman erhållit till följd av sitt PLA-innehav från sådan beskattning. Förvaltningsrätten noterar vidare att Skatteverkets yrkande att endast den del som benämns "profit on shares" ska omfattas av 57 kap. IL i den delen skulle medföra en högre beskattning än enligt de överklagade besluten. Några omständigheter som föranleder domstolen att frånga principen om förbud mot reformatio in pejus har dock inte framkommit.

Av de skäl som framgår ovan ska Johnny Engmans överklaganden av Skatteverkets omprövningsbeslut alltså bifallas. Det ankommer på Skatteverket att vidta de åtgärder som föranleds av denna dom.

Ersättning för kostnader

Ärendena hos Skatteverket

Johnny Engman har yrkat ersättning med 4 000 kr per år för kostnader i Skatteverkets ärenden för beskattningsåren 2013 och 2014. Skatteverket motsätter sig att han beviljas ersättning, med hänsyn till verkets inställning i skattefrågorna. Verket har överlämnat till domstolen att bedöma vad som utgör skälig ersättning för det fall att hans överklagande vinner bifall.

Johnny Engmans överklaganden av Skatteverkets beslut i de aktuella skatteärendena har bifallits. Förvaltningsrätten anser att han därför har rätt till ersättning för skäliga ombudskostnader. Överklagandena har dock endast bifallits delvis i förhållande till vad Johnny Engman yrkat i ärendena. Ombuden har därtill företrätt ett stort antal skattskyldiga avseende samma fråga. Mot denna bakgrund anser domstolen att skälig ersättning uppgår till 2 000 kr för varje år.

Målen i förvaltningsrätten

Johnny Engman har yrkat ersättning med 50 000 kr för kostnader i förvaltningsrätten. Skatteverket motsätter sig att han beviljas ersättning, med hänsyn till verkets inställning i skattefrågorna. Verket har överlämnat till domstolen att bedöma vad som utgör skälig ersättning för det fall att hans överklagande vinner bifall.

Eftersom Johnny Engmans överklaganden har bifallits har han rätt till skälig ersättning för kostnader. Mot bakgrund av tvistefrågans art och

skriftväxlingen i målen bedömer förvaltningsrätten att det har varit motiverat för Johnny Engman att anlita ombud med hög timkostnad. Av kostnadsräkningen framgår dock inte vad timkostnaden uppgått till eller hur mycket tid som lagts ned. Därtill kommer att ombuden företrätt ett stort antal skattskyldiga avseende samma fråga. Sammantaget bedömer domstolen därför att skälig ersättning uppgår till 35 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 4 (FR 13).

Petra Andersson
Rådman

Nämndemännen Jan Byman, Margareta Jonze, Bo Klasmark och Göran Ording har också deltagit i avgörandet.

Mats Molin har föredragit målen.